

Dr. Kolláth György

Most már nem csak a Magyar Hírlapnak, hanem az Országos Választási Bizottságnak (OVB) is van lakossági fax-szolgálat, posta-rovata. Eddig volt jogorvoslatként a törvényben nevesített kifogás és a panasz. Ezen túl viszont az OVB baráti vitákat, faxon mért leveleket is közjogi erővel eldönti? Önök kérték? Bárki mozgásba hozhatja a gépezetet? Bárki azért mégsem.

Alkotmányjogi közhely, hogy pl. az Alkotmánybíróságtól – vizsgájára készülve – nem akárki kérhet alkotmányértelmezést. OVB-állásfoglalás sem szület(het)ik a furfangos diák fűttyére. Kivéve, ha a nyerni képtelen, ám veszíteni sem tudó politika beszáll. Münchhausen báró az ágyúgolyón?! Nem kellene felülni!

Egy kiskunhalasi fiatalember, II. éves joghallgató készített egy „állásfoglalás-kérést”. Az OVB befogadta, ezzel a többségi sumákság vétkébe eshet. Az OVB így a „jobb kormányos” változatra áll(t) át. A töredékszavazatok problematikája ideális terep a jogi kekeckedés számára. A választási rendszer egészét ugyanis alig valaki látja át. A magyar szisztéma - mondja a tankönyv - nem is csupán vegyes rendszerű, hanem szinte két megoldás él egymás mellett: az egyéni választókerületi és a pártlistás mód. Ezek kapcsolata - az arányosság érdekében - szintén bonyolult. Nem a hibája, hanem a lelke mindennek, hogy a győztes nem visz mindent, hanem a mandátumot el nem érő voksok - az un. töredékszavazatok - összeadva az országos listán parlamenti helyet eredményeznek. A választási rendünk kétfordulós, ezért magamagát adja a második körben a visszalépések, alkuk lehetősége. Nem ugyanaz a jelentősége az első és a második forduló szavazásnak. Országos listát csak a második menet után adnak össze és hirdetnek ki, arra tekintettel, hogy kik érték el egyáltalán az 5 %-os parlamenti küszöböt, illetve: kik nem kaphatnak egyéni választókerületben mandátumot. Ők, az utóbbiak a - neve szerint is - kompenzációs listáról, töredékszavazataik alapján juthatnak be a Házba. Ennyi! A választójogi törvény megmondja, hogy mi számít töredékszavazatnak, sőt azt is egzakt módon rögzíti, mi nem minősül ennek (1989. évi XXXIV. törvény 9. §.) Nem korrekt a polgári beadvány akkor, amikor idézi is e törvény 9. §-ának (1) és (2) bekezdését, ám úgy tesz, mintha a töredékszavazatok figyelembe nem vehetőségét tartalmazó 9. § (5) bekezdés nem is volna. Innentől számítva egyetemi „zéhán” szekundát érne a házi dolgozat. Következtetésül: maga a törvény, és nem az OVB mondja meg: mi számít be és mi nem. Sem szükség, sem jog nincs ezt OVB-állásfoglalással áthangszerelni. Ha ugyanis az OVB csak azt mondja, amit a törvény, akkor fecseg, ha ellenben mást: csúsztat és politikailag félrelép. Mondhat amúgy bármit is, az önmagát ugyan kötné, de mást nem érint. Azt az OVB végképp nem teheti meg, hogy a második fordulóhoz kapcsolódó visszalépést - törvény helyett, sőt a 2/3-os törvény ellenében - szankcionálja, méghozzá visszamenőleges érvénnyel. Ez azért már mégsem Mugabe világa.

Tény, 1997-ben, 1997. XI. 5-i hatállyal változott a törvény említett 9. §-a. Ám a változás nem érintette a rendszerváltozás szabad választásainak kulcselemét, az első, érvényes forduló alapján számítandó töredék-szavazati modell érdemét. Annak támadása - elemi logika és következetesség szerint - azt jelentené, hogy nem volt itt semmiféle legitim rendszerváltozás, egyetlen közjogi tényező keletkezése sem jogszerű, kérjük vissza az iskolapénzt?! Prózaiban: e pillanatban sincs Magyarországnak legitim parlamentje, annak hiányában pedig államfője, miniszterelnöke - és így tovább? Minél rosszabb, annál jobb? A legutóbbi kisgazda-frakciós vircsaft és fővárosi bíróság előtti per smafu a Ház egészének megrendült helyzetéhez képest? Dehogyan!

Azt elképzelhetőnek tartom, hogy a politikában mindig jelen lévő gyengébbek kedvéért tupírozzák egy kicsit a második forduló választásának szabályait. Így akár be is emelhető a törvénybe, hogy az erre az időszakra eső jelölti változások, visszalépések milyen technikát kövessenek. Ennyi szakmai áldozat talán meghozható. Ez a kétharmados parlamenti

Dr. Kolláth György

összefogásnak is a próbája, illetve szemléltetése lehetne. Az OVB-nak az tanácsolható, hogy hívja fel a saját titkárságát a megkeresés illő megválaszolására. Ez rendeltetésszerű jogi lépés volna. Ennél több: hazardírozás. Nem bűn, hanem hiba lenne az OVB részéről az országos listás mandátum-kiosztást a levél intenciói szerint átírni. Ne feledje senki: az OVB maga (köz)hatóság, tagjai pedig hivatalos személyek. Befolyásolásuk nem játék. A pártpolitika nem kisasszonyfutball, de a jog(állam) egy tisztességes, zárt világ (és nem zárt osztály).